

РЕШЕНИЕ

№ 17545

гр. София, 08.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав, в публично заседание на 27.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **11337** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 във връзка с чл.204, ал. 1 и ал.4 от Административно процесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба от К. Т. М. срещу Агенция за социално подпомагане с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ с искане за присъждане на обезщетение в размер на 5000 лева, предявени частично от общ размер на обезщетението от 70 000 лева, от вреди, причинени от отменените Заповед № ЗД/Д-ОВ-048/13.08.2024г. и Заповед № ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ „К. село“ СО

С уточнение в съдебно заседание от 23.03.2026г. е посочен периода на претендиране на вредите - от момента на издаването на заповедите на 13.08.2024г. до датата на отмяната им с решенията на ВАС - Решение № 8408/11.08.2025г. и Решение № 8344/04.08.2025г., уточнено в протокол от с.з. на 23.03.2026г.

Препис от исковата молба е изпратена до посочения ответник – Агенция за социално подпомагане, който е изразил становище за неоснователност и недоказаност на иска.

В проведеното съдебно заседание ищцата се представлява от адв. Е. с редовно пълномощно, който поддържа подадената искова молба, с която се претендира осъждане на ответника да заплати сумата от 5000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от отменените Заповеди на Директора на ДСП Л., цитирани по-горе.

Ответникът Агенция за социално подпомагане се представлява от юрк П., която оспорва исковата претенция. Представя писмени бележки.

СПП чрез прокурор К. заявява становище за основателност на исковата молба за

неимуществени вреди.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

По фактите се установява следното: издадени са заповеди №ЗД/Д-С-КС-036 и №ЗД/Д-С-КС-037 от 16.04.2024г. на ДСП К. село, с които децата Ж. М. и А. М. /ищцата е тяхна майка/ са настанени временно в семейството на Д. Я. – първи братовчед на майката. Непосредствено преди издаването на заповедите, бащата А. М. ги отвежда без позволение в [населено място] при незачитане на издадените заповеди. Съгласно доклад на оценка на постъпил сигнал № С/Д-С/КС-283 от 10.04.2024г. от социален работник в отдел „Закрила на детето“ в ДСП „К. село“, между родителите на децата е възникнал конфликт, ескалирал до физическо насилие в присъствието на децата и служители на детската градина, вследствие който майката е настанена за лечение в УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“, а детето е отведено от бащата. Налице е влязло в сила съдебно решение за осъществено домашно насилие от страна на А. М. спрямо съпругата му.

След издаване на заповедите от 16.04.2024г. СРС с Определение № 20121670 от 29.04.2024г. по гр.д. № 12820/2020г. /л.24/ определя привременни мерки по делото за развод на родителите, като предоставя упражняването на родителските права на майката, а децата са настанени при Д. Я. – неин братовчед. Издаден е изпълнителен лист и е образувано изп. дело № 414 при ЧСИ С. П.. Правени са многократни усилия за изпълнение, но безуспешно, поради отказ на бащата и неговите родители да предадат децата.

По повод сигнал от бащата, служители на Държавна агенция за закрила на детето извършват проверка в ОЗД към ДСП К. село, която установява множество нарушения. Едно от тях твърди, че Директорът на ДСП К. село се е произнесъл при липса на компетентност, тъй като настоящият адрес на децата е в [населено място]. По препоръка на ДАЗД е отворена преписка за децата в [населено място]. В тази връзка, по образуваните съдебни производства, ВАС установява, че компетентен да разглежда случаите на децата е ДСП „К. село“.

Със Заповед ЗД/Д-ОВ-048/13.08.2024г. и Заповед № ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ [населено място] е прекратено настаняването на децата в семейството на Д. Я. и е разпоредено настаняването им временно в семейството на родителите на бащата. Заповедите са обжалвани и окончателно отменени съответно с: Решение № 8344/04.08.2025г. на ВАС по отношение на отмяна на заповед № Заповед № ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ [населено място] /л.41-л.43/; и Решение № 8408/11.08.2025г. на ВАС по отношение на отмяна на заповед № Заповед № ЗД/Д-ОВ-048/13.08.2024г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ [населено място] /л.44-л.46/;

По повод водени дела за домашно насилие пред Районен съд Ловеч е издадена Заповед за защита №27/29.11.2024г. и е определено местоживеенето на децата при тяхната майка. Дело №1987/2024г. по описа на РС Ловеч е пренасрочено за същата дата в по-късен час, по което е издадена Заповед за незабавна защита срещу бабата на децата по бащина линия Ж. М. и са постановени мерки за закрила, като децата са настанени при майката. Въпреки това и посещение на адреса на бабата и дядото, децата не са установени на същия, съгласно съставен протокол от РУ МВР Л., както и не са успели да се свържат с тези лица.

На 02.12.2024г. Директорът на ДСП Л. издава заповед № ЗД/Д-ОВ-069/ 02.12.2024г. и заповед № № ЗД/Д-ОВ-070/ 02.12.2024г. в противоречие с предходните актове на съда, с която настанява децата в семейството на М.. Същите са отменени от Административен съд Ловеч съответно с решение № 655/17.04.2025г., и Решение № 850/27.05.2025г.

С решение № 20137187/28.02.2025г. на СРС бракът между ищцата и А. М. е прекратен, а

упражняването на родителските права над децата Ж. М. и А. М. е предоставено на тяхната майка К. М.. Определен е режим на лични отношения на децата с бащата и е определено местоживеенето на децата при тяхната майка.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Исковата претенция е процесуално допустима, при наличието на две отменени Заповеди № ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л. с окончателни решения на ВАС, съответно Решение № 8408/11.08.2025г. и Решение № 8344/04.08.2025г. и бездействие от страна на ответника и от директора на ДСП-Л.. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди. Искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чието действие или бездействие е причинена вредата, а именно против Агенция за социално подпомагане, който е надлежен ответник по иска по смисъла на чл. 205 от АПК.

Разгледан по същество, искът е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛЕН.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите ЗЗД и тази по чл. 203 АПК, във връзка с чл. 1 ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място, различието помежду им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение, и когато вследствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 АПК и чл. 1 ЗОДОВ употребяват термините „актове“, „действия“ и „бездействия“, за които легално определение няма в цитираните закони, но под „акт“ не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за

предпоставката, при която увредения може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, вследствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Исковата защита за вреди от дейност на администрацията е възможна при условията на чл.1 от ЗОДОВ, когато вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на държавни органи или длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност. Във фактическия състав на отговорността за дейността на администрацията, визирана в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, се включват следните елементи: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, 2. отменени по съответния ред /незаконосъобразност на акта или действието/; 3. вреда от такъв административен акт и 4. причинна връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

По отношение на Заповеди № ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л.:

В настоящото производство се претендират неимуществени вреди в резултат от отменени Заповеди № ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л.. Доказано е, че Заповед № ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л. е отменена с Решение № 8408/11.08.2025г. на ВАС, а Заповед №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л. е отменена с Решение № 8344/04.08.2025г. на ВАС. В съдебно заседание от 23.03.2026г. е уточнено, че исковата претенция се основава и на бездействия от страна на ответника и от директора на ДСП-Л.. Според настоящия състав, първата предпоставка в случая е доказана само по отношение наличието на незаконосъобразен акт на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност.

Според настоящия съдебен състав е доказана и втората предпоставка само по отношение на незаконосъобразността на двете заповеди – отмяната на ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л. с влезли в сила съдебни решения - на 11.08.2025г. на ВАС, шесто отделение, по адм. дело № 3455/2025 г.по отношение на отмяна на заповед № ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и на 04.08.2025г. на ВАС, шесто отделение, по адм.дело № 3459/2025г. по отношение на заповед №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г.

Съдът намира, че в разглеждания казус са налице и третата, и четвъртата предпоставка за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ само по отношение на неимуществените

вреди, които ищцата е претърпяла като резултат от незаконосъобразността на двете заповеди – отмяната на заповеди ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л..

Ищцата твърди, че е претърпяла тежки, продължителни и клинично значими неимуществени вреди - изразени в хроничен стрес, генерализирана тревожност, депресивна симптоматика, ерозия на родителската идентичност и съществени нарушения в социалното и професионално функциониране, подробно описани в исковата молба, чиято справедлива обезвреда би била парично обезщетение в размер на 5000 лева. За изясняване на своите твърдения ищецът е ангажирал гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетелката Д. К. К.. Настоящият съдебен състав намира, че чрез разпита на свидетелката се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелката при разпита си излага устно пред съда данни за факти, за които си спомня и за които смята, че съществуват или са съществували в даден минал момент във и независимо от страните и независимо от съда. Затова как те са възприели тези факти или как ги възприемат е от значение мястото и вида на фактите, емоционалното състояние на възприемащия ги, неговото интелектуално ниво, възраст и др. Разбира се, тези разсъждения са валидни, когато свидетелските показания са дадени добросъвестно и честно, без да са неистински или укриващи истината. Съдът следва да възприеме дали дадено събитие, описано от свидетеля, се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност, непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържащи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай свидетелката изложи пред съда устно факти и обстоятелства, възприети от нея в даден момент от миналото, за които е са запазила спомени в съзнанието си.

Съдът, съобразявайки се с изложените по-горе разсъждения, намира, че показанията на св.Д. К. К. са последователни, ясни и конкретни и се отнасят се спорния период.

От изложеното може да се направи извод, че вследствие издадените незаконосъобразни заповеди ЗД/Д/ОВ-048/13.08.2024г. и №ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на ДСП Л. ищцата е претърпяла описаните по-горе неимуществени вреди.

Съвсем естествено е майка, която е лишена от възможността, дадена ѝ по силата на Определение № 20121670/29.04.2024г. на СРС по гр.д. № 12820/2020г., да упражнява родителските права по отношение на двете си деца, и на която е отнета правото ѝ да отглежда децата си и да се грижи за тях, да преживее страх, несигурност за бъдещето, безпокойство и други психически състояния, които в съчетание с личностните характеристики могат да предизвикат да претърпи хроничен стрес, генерализирана тревожност, депресивна симптоматика, ерозия на родителската идентичност и съществени нарушения в социалното и професионално функциониране.

В разглеждания случай може основателно да се приеме, че нивото на тези негативни психологически изживявания е било значително, като е продължило приблизително година. Това е един сравнително непродължителен период от време на несигурност (не се отличава с прекомерна продължителност – само за времето на оспорването на акта пред двете съдебни инстанции, като срокът за това не надхвърля извикването за разумен срок на съдебното производство), през който са изпитвани неблагоприятните неимуществени последици на отменените административни акта. Посочените състояния – хроничен стрес, генерализирана тревожност, депресивна симптоматика, ерозия на родителската идентичност и съществени нарушения в социалното и професионално функциониране могат несъмнено да се отразят на ищцата в качеството ѝ на майка. Направеният анализ на събраните доказателства безспорно

налага извода за наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразните административни акта и претърпените неимуществени вреди. Съдът също така следва да вземе предвид интензитета на понесените болки и страдания, които не са достигнали до степен, сочеща необратимост на предизвиканите отрицателни процеси и трайно увреждане на психиката и физиката на лицето, поради което претенцията за неимуществени вреди следва частично да бъде уважена. При съобразяване на посочените по-горе обстоятелства, уважаването на исковата претенция в нейния пълен размер не съответства на общественото понятие за справедливост, посочено в чл. 52 ЗЗД във вр. с § 1 от ДР на ЗОДОВ като законов критерий при определяне на обезщетението за вреди. Настоящата инстанция намира, че с оглед посочените конкретни проявления на морални вреди за ищцата, на обезщетението на неимуществени вреди като справедлив следва да се определи размер от 2500 лева. Този размер съответства на продължителността, интензитета и въздействието върху психо-физическата сфера на ищцата на отменените незаконосъобразни административни акта. За тази сума предявеният иск е основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 5000 лева следва да се отхвърли като неоснователен и недоказан. Не се отрича от съда претърпяната несгода от отмяната на незаконосъобразен административен акт, но това не е основание за уважаване на прекомерния размер на претенцията.

По отношение на бездействие от страна на ответника и от директора на ДСП-Л.:

Фактическият състав за уважаване на иск по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 204, ал.4 изисква доказването на следните кумулативни предпоставки:

Да се установи незаконосъобразно за фактическо действие/бездействие от страна на органа /в процесния случай се претендира бездействие/, същото да е нанесло на ищцата доказани вреди, да е налице пряка причинно-следствена връзка между поведението на служителите при органа и последните.

С Определение № 9611/11.03.2026г. по настоящето дело е указано на ищцата, че следва да заяви кое именно бездействие от кой орган или длъжностно лице при ответника се сочи за незаконосъобразно /възникнало по силата на закона или след покана от ищцата/ и се оспорва, с оглед възможност за преценка за наличието на такова, респ. за времето респ. от кое се претендират вредите.

С уточнение в с.з. на 23.03.2026г. представляващият ищцата е заявил, че са налице няколко групи бездействия, от страна на ответника и от директора на ДСП-Л., като е посочено в исковата молба, че съгласно разпоредбите на чл. 27, ал. 3 от ЗЗДет., деца преди да се настанят извън семейството, социалните служби следва да предприемат всички възможни мерки за подкрепа на децата в семейна среда, което не е извършено, тоест това е бездействие.

Не е посочен времеви период, за който обаче се твърди наличието на бездействие. Това възпрепятства Съда да извърши проверка на дължимите законови действия от страна на ответника и директора на ДСП-Л. и от там да се произнесе налице ли е бездействие.

Предвид така констатираната нередовност на исковата молба, с която е сезиран и редовно проведената процедура по чл. 129, ал. 2 ГПК, соченото неизпълнение на съдебните указания за привеждането ѝ в съответствие с изискванията на процесуалния закон съставлява основание за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по делото по смисъла на чл. 129, ал. 3 вр. ал. 2 ГПК по отношение на иска по чл.204, ал.4 от АПК, касаещ бездействие страна на ответника и от директора на ДСП-Л..

Съгласно чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и вознаграждение за един адвокат,

ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. С исковата молба е направено искане за присъждане на разноски, в т.ч. и адвокатски хонорар, но по делото е приложено единствено пълномощно /л.71/. Настоящият състав счита, че претендираните разноски за адвокатско възнаграждение от страна на ищеца следва да бъдат отхвърлени като недоказани, тъй като по делото не е представен изискуемия се от чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата договор между адвоката, осъществил правната защита и клиента, основаващ възмездността на положения от адвоката труд и посочващ размера на претендирания хонорар. Липсата на договор за правна помощ възпрепятства Съда да установи основанието и размера на исканите разноски за адвокатско възнаграждение.

На това основание ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца внесената държавна такса в размер на 10 лева /десет лева/ или 5,11 евро /пет евро и единадесет цента/.

Искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно предвид приложимите специални норми на чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от ЗОДОВ, установяващи дължимост на разноски в полза на ответника единствено в хипотезата на изцяло отхвърляне на иска, какъвто не е процесният случай. Предвид константната практика на ВКС, при отхвърляне на претенцията за разноски не се постановява нарочен диспозитив.

Воден от горното и на основание чл. 203 и сл. от АПК и на основание чл. 129, ал. 3 вр. ал. 2 ГПК по отношение на иска по чл.204, ал.4 от АПК Административен съд София-град, Второ отделение, 48-ми състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане С. да заплати, на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, на К. Т. М., с ЕГН [ЕГН], сумата от 2500 лв. /две хиляди и петстотин лева/, равностойни на 1278,23 евро /хиляда двеста седемдесет и осем евро и двадесет и три цента/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове - Заповед № ЗД/Д-ОВ-048/13.08.2024г. и Заповед № ЗД/Д-ОВ-047/13.08.2024г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ „К. село“ СО, за периода от издаването на заповедите на 13.08.2024г. до датата на отмяната им с решенията на ВАС - Решение № 8408/11.08.2025г. и Решение № 8344/04.08.2025г., като ОТХВЪРЛЯ иска за сумата над 2501 лв. до 5000 лв. като недоказан.

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане С. да заплати на К. Т. М. сумата от 10 лева /десет лева/ или 5,11 евро /пет евро и единадесет цента/, представляващи държавна такса.

ВРЪЩА исковата молба в частта, касаеща бездействие страна на ответника и от директора на ДСП-Л..

ПРЕКРАТЯВА производството по делото по отношение на исковата молба в частта, касаеща бездействие страна на ответника и от директора на ДСП-Л..

Връщането на исковата молба и прекратяване на производството в тази част имат характер на Определение, което подлежи на обжалване с частна жалба, пред Върховния административен съд, в 7-дневен срок от получаване на съобщението чрез АССГ.

В останалата част Решението, подлежи на обжалване пред Върховният административен съд в четиринадесет дневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

СЪДИЯ